

บันทึกสำนักงานคณะกรรมการการกฤษฎีกา
เรื่อง การอนุมัติปริญญาย้อนหลังให้นักศึกษาระดับปริญญามหาบัณฑิตที่ศึกษา
ครบตามหลักสูตร ภายหลังมีการเพิกถอนใบอนุญาตจัดตั้งมหาวิทยาลัยอีสาน

สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาได้มีหนังสือ ด่วนที่สุด ที่ ศธ ๐๕๐๙.๖ (๒.๓)/๑๗๗๙๒ ลงวันที่ ๒๑ พฤศจิกายน ๒๕๕๕ ถึงสำนักงานคณะกรรมการการกฤษฎีกา สรุปความได้ว่า รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการได้มีคำสั่งกระทรวงศึกษาธิการ ที่ ๓๕๓/๒๕๕๔ ลงวันที่ ๒๘ เมษายน ๒๕๕๔ เรื่อง ให้มหาวิทยาลัยอีสานอยู่ในความควบคุมของสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาและตั้งคณะกรรมการควบคุมมหาวิทยาลัยอีสาน ต่อมาได้มีคำสั่งกระทรวงศึกษาธิการ ที่ ๗๑๕/๒๕๕๕ ลงวันที่ ๑๘ กันยายน ๒๕๕๕ เรื่อง เพิกถอนใบอนุญาตจัดตั้งมหาวิทยาลัยอีสาน โดยให้มีผลตั้งแต่วันที่ ๓๑ ตุลาคม ๒๕๕๕ เป็นต้นไป ซึ่งภายหลังจากที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการมีคำสั่งเพิกถอนใบอนุญาตดังกล่าว คณะกรรมการควบคุมมหาวิทยาลัยอีสานได้ทำหน้าที่แทนสภามหาวิทยาลัยอีสาน ในการประชุมครั้งที่ ๑๓/๒๕๕๕ เมื่อวันที่ ๓๐ ตุลาคม ๒๕๕๕ ได้มีมติแต่งตั้งรองศาสตราจารย์สมนต์ สกลไชย เป็นผู้ชำระบัญชี และมีมติอนุมัติปริญญาให้แก่ผู้สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรี จำนวน ๑๖๘ ราย ประกาศนียบัตรบัณฑิต จำนวน ๘๙ ราย และปริญญามหาบัณฑิต จำนวน ๒๓๗ ราย

ต่อมา สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาได้รับรายงานจากรองศาสตราจารย์สมนต์ฯ ผู้ชำระบัญชีว่า มีนักศึกษาระดับปริญญามหาบัณฑิตที่ศึกษาครบตามหลักสูตรแต่ยังอยู่ระหว่างการตรวจสอบการสำเร็จการศึกษา จึงยังไม่สามารถนำเสนอคณะกรรมการควบคุมมหาวิทยาลัยอีสานซึ่งทำหน้าที่แทนสภามหาวิทยาลัยอีสานเพื่ออนุมัติปริญญาได้ทันในวันที่ ๓๐ ตุลาคม ๒๕๕๕ ดังนี้

กลุ่มที่ ๑ สภาวิชาการให้ความเห็นชอบแล้ว แต่ยังไม่เข้าสู่การพิจารณาของคณะกรรมการควบคุมมหาวิทยาลัยอีสานเพื่ออนุมัติปริญญา จำนวน ๑๙๒ ราย

กลุ่มที่ ๒ คณะกรรมการกำกับการแก้ไขร่างวิทยานิพนธ์และการค้นคว้าอิสระ ให้ความเห็นชอบแล้ว แต่ยังไม่เข้าสู่การพิจารณาของสภาวิชาการ จำนวน ๒๘๗ ราย

กลุ่มที่ ๓ คณะกรรมการบัณฑิตวิทยาลัยให้ความเห็นชอบแล้ว แต่ยังไม่เข้าสู่การพิจารณาของคณะกรรมการกำกับการแก้ไขร่างวิทยานิพนธ์และการค้นคว้าอิสระ จำนวน ๗๙ ราย

ในการนี้ สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาจึงขอหารือว่า ภายหลังจากคำสั่งเพิกถอนใบอนุญาตจัดตั้งมหาวิทยาลัยอีสานมีผลใช้บังคับแล้ว คณะกรรมการควบคุมมหาวิทยาลัยอีสานจะอนุมัติปริญญาให้กับนักศึกษาระดับปริญญามหาบัณฑิตที่ศึกษาครบตามหลักสูตรทั้งสามกลุ่มดังกล่าว ให้มีผลย้อนหลัง ได้หรือไม่ อย่างไร

คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๘) ได้พิจารณาข้อหาหรือของสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา โดยมีผู้แทนกระทรวงศึกษาธิการ (สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา) เป็นผู้ชี้แจงข้อเท็จจริงแล้ว เห็นว่า มาตรา ๘๖^๖ แห่งพระราชบัญญัติสถาบันอุดมศึกษาเอกชน พ.ศ. ๒๕๔๖ ได้กำหนดว่า ในกรณีที่สถาบันอุดมศึกษาเอกชนกระทำการฝ่าฝืนบทบัญญัติตามพระราชบัญญัตินี้ดังกล่าว กฎกระทรวง เจื่อนไขที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการกำหนดหรือประกาศที่ออกหรือกำหนดตามพระราชบัญญัตินี้ดังกล่าว หรือไม่ปฏิบัติตามข้อกำหนดของสถาบันอุดมศึกษาเอกชนหรือคำสั่งของพนักงานเจ้าหน้าที่ซึ่งสั่งการตามพระราชบัญญัตินี้ดังกล่าว ให้รัฐมนตรีโดยคำแนะนำของคณะกรรมการการอุดมศึกษามีอำนาจสั่งให้สถาบันอุดมศึกษาเอกชนอยู่ในความควบคุมของสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาและให้รัฐมนตรีแต่งตั้งคณะกรรมการควบคุมสถาบันอุดมศึกษาเอกชนขึ้นคณะหนึ่งทำหน้าที่แทนสภาสถาบันอุดมศึกษาเอกชน ซึ่งมาตรา ๓๔ (๗)^๖ แห่งพระราชบัญญัติสถาบันอุดมศึกษาเอกชนฯ ได้กำหนดให้สภาสถาบันอุดมศึกษาเอกชนมีอำนาจหน้าที่วางนโยบายและควบคุมดูแลกิจการทั่วไปของสถาบันอุดมศึกษาเอกชน โดยอำนาจหน้าที่นี้ให้รวมถึงอนุมัติการให้ประกาศนียบัตร อนุปริญญา ปริญญา หรือประกาศนียบัตรบัณฑิตและมาตรา ๔๓^๗ แห่งพระราชบัญญัติสถาบันอุดมศึกษาเอกชนฯ ได้กำหนดให้เมื่อรัฐมนตรีมีคำสั่ง

มาตรา ๘๖ เมื่อสถาบันอุดมศึกษาเอกชนใดมีเหตุอย่างใดอย่างหนึ่งดังต่อไปนี้

(๑) ไม่มีทุนพอจะดำเนินการต่อไป หรือมีหนี้สินเกินทรัพย์สินหรือมีฐานะการเงินไม่มั่นคง อันอาจเกิดความเสียหายแก่สถาบันอุดมศึกษาเอกชน

(๒) ฝ่าฝืนบทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัตินี้ กฎกระทรวง เจื่อนไขที่รัฐมนตรีกำหนดหรือประกาศที่ออกหรือกำหนดตามพระราชบัญญัตินี้ หรือไม่ปฏิบัติตามข้อกำหนดของสถาบันอุดมศึกษาเอกชนหรือคำสั่งของพนักงานเจ้าหน้าที่ซึ่งสั่งการตามพระราชบัญญัตินี้ ทั้งนี้ ในเมื่ออาจทำให้เกิดความเสียหายแก่สถาบันอุดมศึกษาเอกชน หรือไม่ปฏิบัติตามคำสั่งของรัฐมนตรีซึ่งสั่งการตามมาตรา ๑๐๐ วรรคสาม

(๓) หยุดสอนเกินสองเดือนติดต่อกัน เว้นแต่เป็นการหยุดสอนตามข้อกำหนดของสถาบันอุดมศึกษาเอกชน

(๔) สภาสถาบัน กรรมการสภาสถาบัน อธิการบดี คณาจารย์ในสถาบันอุดมศึกษาเอกชนหรือนักศึกษาของสถาบันอุดมศึกษาเอกชนดำเนินการอันเป็นภัยอย่างร้ายแรงต่อความมั่นคงหรือความปลอดภัยของประเทศ วัฒนธรรมของชาติ ความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีของประชาชน

ให้รัฐมนตรีโดยคำแนะนำของคณะกรรมการมีอำนาจสั่งให้สถาบันอุดมศึกษาเอกชนอยู่ในความควบคุมของสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา และให้รัฐมนตรีแต่งตั้งคณะกรรมการควบคุมสถาบันอุดมศึกษาเอกชนขึ้นคณะหนึ่งประกอบด้วย กรรมการไม่น้อยกว่าห้าคนแต่ไม่เกินสิบห้าคนทำหน้าที่แทนสภาสถาบัน และให้ประกาศคำสั่งควบคุมสถาบันอุดมศึกษาเอกชนในหนังสือพิมพ์รายวันภาษาไทยมีกำหนดเวลาติดต่อกันไม่น้อยกว่าสามวัน

มาตรา ๓๔ สภาสถาบันมีอำนาจหน้าที่วางนโยบายและควบคุมดูแลกิจการทั่วไปของสถาบันอุดมศึกษาเอกชน อำนาจหน้าที่เช่นว่านี้ให้รวมถึง

ฯลฯ

ฯลฯ

(๗) อนุมัติการรับนักศึกษา การให้ประกาศนียบัตร อนุปริญญา ปริญญา หรือประกาศนียบัตรบัณฑิต

ฯลฯ

ฯลฯ

มาตรา ๔๓ เมื่อรัฐมนตรีมีคำสั่งเพิกถอนใบอนุญาต ให้ถือว่าสถาบันอุดมศึกษาเอกชนดังกล่าวหมดสภาพการเป็นนิติบุคคลตามมาตรา ๑๓ ให้คณะกรรมการควบคุมสถาบันอุดมศึกษาเอกชนแต่งตั้งผู้ชำระบัญชีและให้นำบทบัญญัติแห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ว่าด้วยการชำระบัญชีบริษัทจำกัดมาใช้บังคับแก่การชำระบัญชีของสถาบันอุดมศึกษาเอกชนโดยอนุโลม

(มีต่อหน้าถัดไป)

เพิกถอนใบอนุญาต ให้ถือว่าสถาบันอุดมศึกษาเอกชนนั้นหมดสภาพการเป็นนิติบุคคล และให้นำบทบัญญัติแห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ว่าด้วยการชำระบัญชีบริษัทจำกัดมาใช้บังคับแก่การชำระบัญชีของสถาบันอุดมศึกษาเอกชนโดยอนุโลม

เมื่อกรณีตามปัญหาที่หารือนี้ ข้อเท็จจริงปรากฏว่ากระทรวงศึกษาธิการได้มีคำสั่งกระทรวงศึกษาธิการ ที่ ๓๕๓/๒๕๕๔ ลงวันที่ ๒๘ เมษายน ๒๕๕๔ เรื่อง ให้มหาวิทยาลัยอีสานอยู่ในความควบคุมของสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาและตั้งคณะกรรมการควบคุมมหาวิทยาลัยอีสาน ตั้งแต่วันที่ ๒๘ เมษายน ๒๕๕๔ คณะกรรมการควบคุมมหาวิทยาลัยอีสานจึงทำหน้าที่แทนสภามหาวิทยาลัยอีสาน โดยมีอำนาจหน้าที่วางนโยบายและควบคุมดูแลกิจการทั่วไปของมหาวิทยาลัยอีสานซึ่งอำนาจดังกล่าวรวมถึงการให้ประกาศนียบัตร อนุปริญญา ปริญญา หรือประกาศนียบัตรบัณฑิต แก่นักศึกษาที่สำเร็จการศึกษาตามหลักสูตรต่าง ๆ ด้วย และต่อมาเมื่อกระทรวงศึกษาธิการได้มีคำสั่งกระทรวงศึกษาธิการ ที่ ๗๑๕/๒๕๕๕ ลงวันที่ ๑๘ กันยายน ๒๕๕๕ เรื่อง เพิกถอนใบอนุญาตจัดตั้งมหาวิทยาลัยอีสาน โดยให้มีผลตั้งแต่วันที่ ๓๑ ตุลาคม ๒๕๕๕ เป็นต้นไป มหาวิทยาลัยอีสานจึงหมดสภาพการเป็นนิติบุคคลตามมาตรา ๙๓^๕ แห่งพระราชบัญญัติสถาบันอุดมศึกษาเอกชนฯ และให้นำบทบัญญัติแห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ว่าด้วยการชำระบัญชีบริษัทจำกัดมาใช้บังคับแก่การชำระบัญชีของมหาวิทยาลัยอีสานโดยอนุโลม อย่างไรก็ตาม คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๘) เห็นว่า แม้จะนำความในมาตรา ๑๒๔๙^๕ มาตรา ๑๒๕๐^๖ และมาตรา ๑๒๕๔ (๒)^๗ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาพิจารณาประกอบในเรื่องการยังคงอยู่ของมหาวิทยาลัยอีสานตราบเท่าที่เวลาที่จำเป็นเพื่อการชำระบัญชีและอำนาจหน้าที่ของผู้ชำระบัญชีภายหลังจากการเพิกถอนใบอนุญาตจัดตั้งมหาวิทยาลัย โดยผลของบทบัญญัติดังกล่าวอำนาจหน้าที่ของผู้ชำระบัญชีได้กว้างขวางที่สามารถจะกระทำการได้ทุกเรื่องไม่ กล่าวคือ ผู้ชำระบัญชีจะมีอำนาจหน้าที่เพียงชำระสะสางการงานของมหาวิทยาลัยอีสานให้เสร็จสิ้นไปกับการจัดการใช้หนี้เงินและแจกจ่ายสินทรัพย์ของมหาวิทยาลัยเท่านั้น ส่วนการอนุมัติปริญญาแก่นักศึกษาทั้งสามกลุ่มตามที่หารือมาเป็นอำนาจของคณะกรรมการควบคุมมหาวิทยาลัยอีสานซึ่งทำหน้าที่แทนสภามหาวิทยาลัยอีสาน ดังนั้น เมื่อมหาวิทยาลัยอีสานหมดสภาพการเป็นนิติบุคคล

(ต่อจากเชิงอรรถที่ ๓)

เมื่อได้ชำระบัญชีแล้ว ถ้ายังมีทรัพย์สินเหลืออยู่ให้ผู้ชำระบัญชีคืนแก่ผู้รับใบอนุญาต เว้นแต่ทรัพย์สินที่ได้รับบริจาคจากผู้อื่นตามมาตรา ๑๗ ให้โอนให้แก่องค์การสาธารณกุศลที่มีวัตถุประสงค์ในการส่งเสริมการศึกษาตามที่ระบุไว้ในข้อกำหนดของสถาบันอุดมศึกษาเอกชน ถ้าไม่ได้ระบุไว้ให้ทรัพย์สินนั้นตกเป็นของรัฐ

โปรดดูเชิงอรรถที่ ๓, ข้างต้น

มาตรา ๑๒๔๙ ห้างหุ้นส่วนจำกัด บริษัทจำกัด แม้จะได้เลิกกันแล้ว ก็ให้พึงถือว่ายังคงตั้งอยู่ตราบเท่าเวลาที่ต้องจำเป็นเพื่อการชำระบัญชี

มาตรา ๑๒๕๐ หน้าที่ของผู้ชำระบัญชี คือชำระสะสางการงานของห้างหุ้นส่วนหรือบริษัทนั้นให้เสร็จไป กับจัดการใช้หนี้เงินและแจกจ่ายสินทรัพย์ของห้างหุ้นส่วนหรือบริษัทนั้น

มาตรา ๑๒๕๔ ผู้ชำระบัญชีทั้งหลายย่อมมีอำนาจดังจะกล่าวต่อไปนี้ คือ

๑. ล่า

๑. ล่า

(๒) ดำเนินกิจการของห้างหุ้นส่วนหรือบริษัทตามแต่จำเป็น เพื่อการชำระสะสางกิจการให้เสร็จไปด้วยดี

๑. ล่า

๑. ล่า

ไปโดยผลของกฎหมาย อำนาจของคณะกรรมการควบคุมมหาวิทยาลัยอีสานในส่วนที่ทำหน้าที่แทน
สภามหาวิทยาลัยซึ่งรวมถึงอำนาจในการอนุมัติการให้ปริญญาแก่นักศึกษาระดับปริญญาโทบัณฑิต
ที่ศึกษาครบตามหลักสูตรทั้งสามกลุ่มย่อมสิ้นสุดลงตั้งแต่วันที่ ๓๑ ตุลาคม ๒๕๕๕ เป็นต้นไปด้วย

(นายอัชพร จารุจินดา)

เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา
กุมภาพันธ์ ๒๕๕๖